

NÕUKOGU OTSUS,

27. september 2010,

millega muudetakse ja pikendatakse otsuse 2007/641/EL (mis käsitleb AKV-EL partnerluslepingu artikli 96 ja arengukoostöö rahastamisvahendi artikli 37 kohaste konsultatsioonide lõpetamist Fidži Saarte Vabariigiga) kohaldamisega

(2010/589/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 217,

võttes arvesse ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riikide rühma liikmete ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelist partnerluslepingut, millele kirjutati alla Cotonous 23. juunil 2000⁽¹⁾ ning mida muudeti Luxembourgis 25. juunil 2005⁽²⁾ („AKV-ELi partnerlusleping“), eriti selle artiklit 96,

võttes arvesse nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate sisekokkulepet AKV-EÜ partnerluslepingu rakendamiseks võetavate meetmete ja järgitavate menetluste kohta,⁽³⁾ eriti selle artiklit 3,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1905/2006, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend⁽⁴⁾ („arengukoostöö rahastamisvahend“), eriti selle artiklit 37,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Otsus 2007/641/EÜ⁽⁵⁾ (mis käsitleb AKV-ELi partnerluslepingu artikli 96 ja arengukoostöö rahastamisvahendi artikli 37 kohaste konsultatsioonide lõpetamist Fidži Saarte Vabariigiga) võeti vastu selleks, et rakendada asjakohaseid meetmeid pärast AKV-ELi partnerluslepingu artiklis 9 loetletud oluliste osade rikkumist ja arengukoostöö rahastamisvahendi artiklis 3 osutatud väärtuste eiramist.
- (2) Kõnealuseid meetmeid pikendati otsusega 2009/735/EÜ⁽⁶⁾ ja hiljem otsusega 2010/208/EL,⁽⁷⁾ kuna Fidži Saarte Vabariik ei olnud ikka veel täitnud tähtsaid kohustusi seoses AKV-ELi partnerluslepingu ja

arengukoostöö rahastamisvahendi oluliste osadega ning mitme kõnealuse kohustuse täitmisel on hiljuti esinenud ka märkimisväärseid tagasilööke.

- (3) Otsuses 2007/641/EÜ sätestatud meetmete kohaldamisaeg lõpeb 1. oktoobril 2010. Seda tuleks pikendada ning asjaomaste meetmete sisu tuleks tehniliselt ajakohastada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust 2007/641/EÜ muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Käesolev otsus kehtib kuni 31. märtsini 2011. See vaadatakse korrapäraselt läbi iga kuue kuu tagant.“

- 2) Lisa asendatakse käesoleva otsuse lisa esitatud teksiga.

Artikkel 2

Käesoleva otsuse lisa olev kiri adresseeritakse Fidži Saarte Vabariigile.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 27. september 2010

Nõukogu nimel
eesistuja
K. PEETERS

⁽¹⁾ EÜT L 317, 15.12.2000, lk 3.

⁽²⁾ ELT L 287, 28.10.2005, lk 4.

⁽³⁾ EÜT L 317, 15.12.2000, lk 376.

⁽⁴⁾ ELT L 378, 27.12.2006, lk 41.

⁽⁵⁾ ELT L 260, 5.10.2007, lk 15.

⁽⁶⁾ ELT L 262, 6.10.2009, lk 43.

⁽⁷⁾ ELT L 89, 9.4.2010, lk 7.

LISA

KIRJA KAVAND

Tema Ekstsellents Ratu Epeli NAILATIKAU

Fidži Saarte Vabariigi president

Suva

Fidži Saarte Vabariik

Teie Ekstsellents

Euroopa Liit (EL) peab väga tähtsaks AKV-ELi partnerluslepingu artiklit 9 ja arengukoostöö rahastamisvahendi artiklit 3. Inimõiguste ning demokraatlike ja õigusriigi põhimõtete järgimine, millele AKV-ELi partnerlus on rajatud, on AKV-ELi partnerluslepingu oluline osa ning meie suhete alus.

11. detsembril 2006 mõistis ELi Nõukogu hukka sõjaväelise riigipöörde Fidžil.

Vastavalt AKV-ELi partnerluslepingu artiklile 96 ning arvestades, et 5. detsembril 2006 toimunud sõjaväelise riigipöördega rikuti kõnealuse lepingu artiklis 9 loetletud olulisi lepingu osi, kutsus EL Fidži Saarte Vabariiki (Fidži) konsultatsioonidele, et AKV-ELi partnerluslepinguga sätestatud korra kohaselt uurida põhjalikult olukorda ja vajaduse korral seda parandada.

Konsultatsioonide ametlik osa algas Brüsselis 18. aprillil 2007. EL väljendas rahulolu selle üle, et vahevalitsus oli kinnitanud mitmeid põhikohustusi seoses inimõiguste ja põhivabadustega ning demokraatlike ja õigusriigi põhimõtete järgimisega, millele on viidatud allpool, ja teinud ettepanekuid positiivsete meetmete rakendamiseks nende kohustuste täitmisel.

Kahjuks on vahepeal olnud hulk tagasilööke (eriti 2009. aasta aprillis), mille tulemusena Fidži on jätnud täitmata mitu võetud kohustust. Nimetatud tagasilöökidest hulka kuuluvad eelkõige põhiseaduse kehtivuse peatamine, parlamendivalimiste edasilükkamine väga pikaks ajaks ja inimõiguste rikkumise juhud. Kuigi varem võetud kohustuste täitmine on oluliselt edasi lükkunud, on enamik nimetatud kohustustest Fidži praeguse olukorra tõttu endiselt väga aktuaalsed. Seepärast on need kohustused lisatud ka käesolevale kirjale. Fidži ühepoolne otsus eirata paljusid põhikohustusi jätab riigi ilma osast temale määratud arenguabi vahenditest.

Lähtudes AKV-ELi partnerluslepingu aluseks olevast partnerluse vaimust, väljendab EL siiski oma valmisolekut alustada uusi ametlikke konsultatsioone niipea, kui on võimalik mõistlikult eeldada, et sellised konsultatsioonid õnnestub edukalt lõpule viia. 1. juulil 2009 tutvustas vahevalitsuse peaminister reforme ja demokraatia taastamist käsitlevat tegevuskava. EL on valmis alustama selle tegevuskava käsitlemiseks dialoogi ja kaaluma tegevuskava kasutamist uute konsultatsioonide lähtepunktina. Et luua võimalus uute konsultatsioonide alustamiseks, on EL seega otsustanud pikendada praegu kehtivate asjakohaste meetmete kohaldamisega. Ehkki mõned asjakohastest meetmetest on nüüdseks aegunud, eelistab EL nende ühepoolse ajakohastamise asemel jätkuvalt uurida, kas Fidžiga oleks võimalik alustada uusi konsultatsioone. Seepärast on eriti oluline, et vahevalitsus kohustuks pidama riigis kõiki osapooli hõlmavat poliitilist dialoogi ja ilmutaks tegevuskava ajastamise küsimuses paindlikkust. ELi seisukoht lähtub praegu ja ka edaspidi AKV-ELi partnerluslepingu olulistest osadest ja aluspõhimõtetest, eelkõige dialoogi ja vastastikuste kohustuste täitmise kesksest rollist. Sellest hoolimata rõhutatakse, et EL ei tee tulevikus toimuda võivate konsultatsioonide kohta ennatlikke järeldusi.

Kui Fidži peaks uute konsultatsioonide tulemusena võtma endale olulised kohustused, kohustub EL asjakohased meetmed varakult läbi vaatama ja tegema seda positiivses vaimus. Kui olukord Fidžil ei parane, on seevastu ette näha, et riik jääb ilma täiendavatest arenguabi vahenditest. EL hindab eriti põhiseadusliku korra taastamisel tehtud edusamme ning võtab neid arvesse seoses kaasnevate meetmetega suhkruprotokolliga ühinenud riikide jaoks ja Fidži suhtes kohaldatava 10. Euroopa Arengufondi (EAF) riikliku näidisprogrammiga.

Kuni uute konsultatsioonide toimumiseni kutsub EL Fidžit jätkama ja hoogustama tihedat poliitilist dialoogi.

Asjakohased meetmed on järgmised:

- humanitaarabi ja kodanikuühiskonna otsest toetamist võib jätkata;
- pooleliolevat, eelkõige 8. ja 9. EAFi raames toimuvat koostöötegevust võib jätkata;
- koostöötegevust, mis aitaks taastada demokraatiat ja parandada valitsemist, võib jätkata, välja arvatud väga erandlikel asjaoludel;
- suhkrureformi 2006. aasta täiendavaid meetmeid võib rakendada. Fidži kirjutas rahastamiskokkuleppele tehnilisel tasandil alla 19. juunil 2007. Märgitakse, et rahastamiskokkulepe sisaldab peatamisklauslit;
- suhkrureformi täiendavate meetmete mitmeaastase näidisprogrammi aastateks 2011–2013 võib ette valmistada ja alla kirjutada;
- riigistrateegia dokumendi ja 10. EAFi riikliku sihtprogrammi ning suunava rahastamispaketi lõpuleviimise, tehnilisel tasandil allakirjutamise ja rakendamise, samuti sellest summast kuni 25 % ergutava toetuse võimaliku eraldamise tingimuseks on seoses inimõiguste ja õigusriigi põhimõtetele võetud kohustuste täitmine, nimelt et vahevalitsus toetab põhiseadust, kohtunike ja prokuröride sõltumatust austatakse täielikult ning et 6. septembril 2007 taaskehtestatud erakorralise seisukorra eeskiri tunnistatakse võimalikult kiiresti kehtetuks, inimõiguste kõiki väidetavaid rikkumisi uuritakse või need lahendatakse kooskõlas Fidži seadustest tulenevate menetluste ja foorumitega ning vahevalitsus teeb kõik endast oleneva, et takistada ähvardavate avalduste tegemist julgeolekuorganite poolt;
- 2007. aasta suhkrutoetus oli null;
- 2008. aasta suhkrutoetuse andmine oli seotud tingimusega, et tõendatakse valimiste usaldusväärne ja õigeaegne ettevalmistamine vastavalt kokkulepitud kohustustele, nimelt et täidetakse põhikirja kohase loenduse, piiride ümberpaigutamise ja valimisreformiga seotud kohustused, võetakse meetmed valimisbüroo töö tagamiseks, sealhulgas valimiste vaatleja ametisse määramiseks 30. septembriks 2007 vastavalt põhiseadusele. Fidži 2008. aasta suhkrutoetus tühistati 31. detsembril 2009;
- 2009. aasta suhkrutoetus tühistati 2009. aasta mais, sest vahevalitsus otsustas lükata üldvalimised edasi 2014. aasta septembris;
- 2010. aasta toetus tühistati enne 1. maid 2010, sest demokraatlik protsess oli pidurdunud. Arvestades siiski suhkrusektori kriitilist olukorda, suunas komisjon osa rahalistest vahenditest otsetoetusteks suhkrutootmisest otseselt sõltuvatele elanikele, et vähendada kahjulikke sotsiaalseid tagajärgi. Seda toetust haldab tsentraalselt ELi delegatsioon Suvas, mitte valitsus. Kõnealuse toetuse peavad heaks kiitma ELi seadusandlikud ja eelarvepädevad institutsioonid;
- lisaks käesolevas kirjas osutatule võidakse kaaluda täiendavat toetust põhikohustuste ettevalmistamiseks ja rakendamiseks, eelkõige toetust valimiste ettevalmistamiseks ja/või läbiviimiseks;
- piirkondlik koostöö ja Fidži osalemine selles jääb muutumatuks;
- koostöö Euroopa Investeerimispanga ja ettevõtluse arenduskeskusega võib jätkuda tingimusel, et võetud kohustused täidetakse õigeaegselt.

Kohustuste täitmist kontrollitakse vastavalt käesoleva kirja lisas esitatud kohustustele seoses pideva dialoogi, missioonidega tehtava koostöö ning aruandlusega.

Lisaks sellele ootab EL Fidžilt täielikku koostööd Vaikse ookeani saarte foorumiga silmapaistvate isikute töörühma soovitude rakendamisel, mida välisministrite foorum toetas Vanuatus 16. märtsil 2007 toimunud kohtumisel.

EL jätkab Fidži olukorra hoolikat jälgimist. Vastavalt AKV-ELi partnerluslepingu artiklile 8 peetakse Fidžiga tihedat poliitilist dialoogi, et tagada inimõiguste austamine, demokraatia taastamine ja õigusriigi põhimõtete jälgimine seni, kuni mõlemad pooled jõuavad järeldusele, et dialoog on täitnud oma eesmärgi.

Juhul kui vahevalitsus võetud kohustuste täitmisega viivitab, selle katkestab või sellest taganeb, jätab EL endale õiguse asjakohaseid meetmeid muuta.

EL rõhutab, et Fidži privileegid tema ELiga tehtavas koostöös olenevad AKV-ELi partnerluslepingu oluliste osade ning arengukoostöö rahastamisvahendis osutatud väärtuste järgimisest. Veenmaks ELi selles, et vahevalitsus on täielikult valmis võetud kohustustest kinni pidama, on oluline teha kokkulepitud kohustuste täitmisel varajasi ja olulisi edusamme.

Lugupidamisega

Brüssel,

Komisjoni nimel

...

Nõukogu nimel

...

LISA LISA

FIDŽI SAARTE VABARIIGIGA KOKKULEPITUD KOHUSTUSED**A. Demokraatia põhimõtete austamine**

Kohustus nr 1

Alates 1. märtsist 2007 toimuvad 24 kuu jooksul vabad ja õiglasel parlamentivalimised, lähtudes Vaikse ookeani saarte foorumi sekretariaadi määratud sõltumatute vaatlejate tehtud hindamise tulemustest. Valimiste eelprotsesse ja valimisi jälgitakse, kohandatakse ja vaadatakse läbi ühiselt vastavalt vajadusele, lähtudes ühiselt kokkulepitud võrdlusalustest. See tähendab eelkõige järgmist:

- 30. juuniks 2007 võtab vahevalitsus vastu ajakava, milles kavandatakse uute parlamentivalimiste ettevalmistavate toimingute lõpuleviimise kuupäevad;
- ajakavas on täpsustatud loenduse, piiride ümberpaigutamise ja valimisreformi ajastus;
- piiride kindlaksmääramine ja valimisreform toimub vastavalt põhiseadusele;
- võetakse meetmed valimisbüroo töö tagamiseks, sealhulgas valimiste vaatleja ametisse määramiseks 30. septembriks 2007 vastavalt põhiseadusele;
- asepresident määratakse ametisse vastavalt põhiseadusele.

Kohustus nr 2

Vahevalitsus võtab peamiste seadusandlike, eelarve- ja muude poliitikaalgatuste ja muudatuste vastuvõtmisel arvesse konsultatsioone kodanikuühiskonnaga ja teiste asjaomaste sidusrühmadega.

B. Õigusriik

Kohustus nr 1

Vahevalitsus annab endast parima, et takistada ähvardavate avalduste tegemist julgeolekuorganite poolt.

Kohustus nr 2

Vahevalitsus toetab 1997. aasta põhiseadust ning tagab selliste põhiseaduslike institutsioonide nagu Fidži inimõiguste komisjoni, avaliku teenistuse komisjoni ja põhiseaduslike ametikohtade komisjoni normaalse ja sõltumatu töö. Säilitatakse pealike suurkogu oluline sõltumatus ja töö.

Kohustus nr 3

Kohtusüsteemi sõltumatust austatakse täielikult, sellel lubatakse vabalt töötada ning kõik asjaomased isikud austavad selle otsuseid, eelkõige järgmist:

- vahevalitsus kohustub tagama kohtu ametisse määramise 15. juuliks 2007 vastavalt põhiseaduse paragrahvi 138 lõikele 3;
- kohtunike ametisse määramine ja/või ametist vabastamine toimub edaspidi ranges vastavuses põhiseaduse sätete ja menetluskorraga;
- sõjavägi ja politsei või vahevalitsus ei sekku mingil juhul ega viisil kohtumenetlusse; kohustus hõlmab juristide täielikku austamist.

Kohustus nr 4

Kõik korruptsiooniga seotud kriminaalmenetlused lahendatakse asjakohaste kohtukanalite kaudu ning väidetavaid korruptsioonijuhtumeid uurivad võimalikud muud organid tegutsevad põhiseaduse kohaselt.

C. Inimõigused ja põhivabadused

Kohustus nr 1

Vahevalitsus astub kõik vajalikud sammud, et hõlbustada inimõiguste kõikide väidetavate rikkumisjuhtumite uurimist või lahendamist kooskõlas Fidži saarte seadustest tulenevate menetluste ja foorumitega.

Kohustus nr 2

Vahevalitsus tunnistab 2007. aasta mais kehtetuks erakorralise seisukorra eeskirja, arvestades võimalikke ohte riigi julgeolekule, avalikule korrale ja ohutusele.

Kohustus nr 3

Vahevalitsus kohustub tagama, et Fidži inimõiguste komisjon töötab täiesti sõltumatult ja vastavalt põhiseadusele.

Kohustus nr 4

Igas vormis sõnavabadust ja meediavabadust austatakse, nagu põhiseaduses ette nähtud.

D. Kohustuste täitmise kontroll

Kohustus nr 1

Vahevalitsus kohustub pidama pidevat dialoogi, et tehtud edusamme saaks kontrollida, ning võimaldab ELi ja EÜ ametiasutustele/esindajatele täieliku juurdepääsu kogu teabele inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi rahumeelse taastamise kohta Fidžil.

Kohustus nr 2

Vahevalitsus teeb täielikku koostööd ELi ja EÜ kontrollkäikude raames, mida võidakse korraldada edusammude hindamiseks ja järelevalveks.

Kohustus nr 3

Vahevalitsus saadab iga kolme kuu järel alates 30. juunist 2007 arenguaruandeid Cotonou lepingu oluliste põhimõtete järgimise ja kohustuste täitmise kohta.

Märgitakse, et teatavaid küsimusi on võimalik tulemuslikult lahendada üksnes pragmaatilise lähenemisviisiga, mis tunnustab praegust tegelikku olukorda ja keskendub tulevikule.
